

Maa-aines- ja ympäristölupa, Leväjoki, Peab Industri Oy

YMPTEKLT 25.02.2026 § 22

889/11.01.00.05/2025

Ympäristötarkastaja

ASIA

Päätös maa-aineslain 4 §:n mukaisesta maa-aineslupahakemuksesta ja ympäristönsuojelulain 27 §:n mukaisesta ympäristölupahakemuksesta kiinteistölle Leväjoki 765-401-127-20.

Päätös sisältää ratkaisun YSL 199 §:n ja MAL 21 §:n mukaisesta hakemuksesta toiminnan aloittamiseen ennen lupapäätöksen lainvoimaisuutta.

LUVAN HAKIJA

Peab Industri Oy, 2977551-2

Karvaamokuja 2 a

00380 Helsinki

LUVAN HAKEMISEN PERUSTE

Luvan hakeminen perustuu maa-aineslain (155/1981) 4 § ja ympäristönsuojelulain (527/2014) 27 § momenttiin 1.

Maa-aineslain 4 a §:n ja ympäristönsuojelulain 47 a §:n mukaan maa-ainesten ottamista koskeva lupahakemus ja samaa hanketta koskeva ympäristölupahakemus on käsiteltävä yhdessä ja ratkaistava samalla päätöksellä, jollei sitä ole erityisestä syystä pidettävä tarpeettomana.

LUPAVIRANOMAISEN TOIMIVALTA

Kunnan ympäristönsuojeluviranomainen on toimivaltainen viranomainen hakemuksen mukaisessa asiassa valtioneuvoston asetuksen ympäristönsuojelusta (713/2014) 2 §:n 1 momentin kohdan 6 b perusteella.

ASIAN VIREILLETULO

Yhteiskäsittelyhakemus on tullut vireille 30.10.2025 ja sitä on täydennetty 24.11.2025.

TOIMINTAA KOSKEVAT LUVAT JA SOPIMUKSET

Peab Industri Oy:llä on vuokrasopimus kiinteistön omistajan kanssa hakemuksen kohteena olevaan toimintaan. Kiinteistölle Leväjoki ei kohdistu tällä hetkellä voimassa olevia lupia. Sotkamon kunnan ympäristönsuojeluviranomaisen myöntämien maa-aines- ja ympäristölupien voimassaolo on päättynyt 31.12.2025.

ALUEEN KAAVOITUSTILANNE JA MAANKÄYTTÖ

Kainuun vaihemaakuntakaavassa 2030 ottoalueeseen kohdistuu merkintä M / maa- ja metsätalousvaltaiset alueet sekä merkintä pohjavesialueesta, jonka suunnittelumääräyksessä on kuvattu, että aluetta koskevat toimenpiteet tulee suunnitella siten, että ne eivät vaaranna pohjaveden

määrää, laatua ja vedenhankintakäyttöä. Alueella tulee huolehtia pohjavesien suojelun ja maa-ainesten ottotarpeiden yhteensovittamisesta.

OTTAMISALUEEN SIJAINTI JA YMPÄRISTÖOLOSUHTEET

Hakemuksen mukainen toiminta-alue sijoittuu kiinteistölle Leväjoki 765-401-127-20. Ottamisalue sijaitsee noin 20 km etäisyydellä Sotkamon keskustasta Tervajärven ja Lappajärven välisellä harjulla.

Suunnitelman mukainen ottoalue sijoittuu Lappasärkän II-luokan vedenhankintaan soveltuvalla pohjavesialueelle. Alueelle on asennettu vuonna 2022 pohjavesiputki, jossa pohjaveden korkeus on ollut tasolla +147,18 - +148,08, keskimäärin tasolla +147,53. Hankealueen eteläpuolella sijaitsevan Tervajärven pinnankorkeus on tasossa +149,70 ja pohjoispuolella sijaitsevan Lappajärven tasossa +147,30.

Lähin vakituinen ja vapaa-ajan asutus sijaitsee 270-330 metrin etäisyydellä suunnitellun ottamisalueen länsipuolella. Hakijan tiedossa ei ole lähistöllä olevia talousvesikaivoja.

Alueen läheisyydessä ei ole tunnistettu erityisiä luontoarvoja tai suojeltavia lajeja.

HAKEMUS JA OTTAMISUUNNITELMA

Toiminnan kuvaus

Peab Industri Oy hakee maa-aines- ja ympäristölupaa kiinteistölle Leväjoki 765-401-127-20 kymmenen vuoden ajaksi. Lupaa haetaan soran ja hiekan ottoon sekä kiviaineksen murskaukseen.

Suunnitelma-alueen pinta-ala on 6,5 hehtaaria, josta ottamisaluetta on 2,2 ha. Suunnitelma-alueelle sijoittuu ottamisalueen lisäksi varastointi- ja tukitoiminta-alueet. Alin ottotaso on +152 (N2000) jättäen pohjaveteen 4 metrin suojakerroksen. Kokonaisottomäärä on 236 000 k-m³ ja arvioitu vuotuinen otto 20 000 - 40 000 k-m³.

Alueelle myönnetty ottolupa on päättynyt 31.12.2025, joskin luvamukaista ottoa on vielä jäljellä. Tästä syystä samalle alueelle haetaan uutta lupaa toiminnan jatkamiseksi. Ottotoiminta laajenee hieman länsisuuntaan päättyneestä luvasta. Nykyisellä alueella ei ole tehty maisemointia.

Alueelle kuljetaan Tervakaarentieltä ja ottoalue on suljettu lukittavalla puomilla. Liikennemäärät vaihtelevat ottotoiminnan ja kysynnän mukaan, mutta keskimäärin alueelle tulee noin neljä raskaan liikenteen käyntiä vuorokaudessa.

Ennen ottamistoimintaa puusto kaadetaan ja pintamaat poistetaan kaivinkoneella tai pyörökuormaajalla. Otettava sora-aines seulotaan ja murskataan tarpeen mukaan. Murskaimia on 3-5 kappaletta: esi-, väli- ja

jälkimurskaimet. Murskauksen yhteydessä käytettävät seulat ovat 2- tai 3-tasoseuloja.

Murskauslaitoksen toimintaan tarvittava sähkö tuotetaan kevyttä polttoöljyä käyttävällä aggregaatilla. Murskauslaitoksen ollessa paikalla alueella työskentelee kerrallaan 3-8 henkilöä. Valmiit murskatut ja seulotut lajikkeet varastoidaan alueelle varastokasoihin, joista ne kuljetetaan käyttökohteisiinsa. Kuormausta tehdään pyöräkuormaajalla kasoihin sekä kasoista kuljetukseen käytettäviin ajoneuvoihin.

Toiminta-ajat

Taulukossa 1 on esitetty toiminta-ajat Muraus-asetusta (VnA 800/2010) mukaillen. Murskauksen osalta vuosittainen keskimääräinen toiminta-aika on noin 10-50 päivää ja 150-750 tuntia. Vaihteluun vaikuttaa kiviaineksen menekki ja markkinatilanne.

Taulukko 1. Toiminta-ajat, Leväjoki.

Toiminto	Viikoittainen toiminta-aika	Ajallinen vaihtelu toiminnassa
Murskaaminen	7-22	ma-pe
Kuormaaminen ja kuljetus	6-22, tarvittaessa la klo 7-18	ma-pe (la)

Polttoaineet ja varastointi

Taulukossa 2 on esitetty toimintaan käytettävät materiaalit ja varastointipaikat. Sähköenergia tuotetaan aggregaatilla, jonka keskimääräinen vuosikulutus on 0,16 GWh/a maksimissaan 0,32 GWh/a.

Taulukko 2. Käytettävät materiaalit, Leväjoki.

Käytettävä raaka-aine	Keskimääräinen kulutus (tn/a)	Maks.kulutus (tn/a)	Varastointipaikka
Toiminta-alueella murskattava kiviaines	40 000	80 000	
Polttoaine, kevyt polttoöljy			murskauslaitos, tukitoiminta-alue
- murska	13	26	
- kuormaajat	13	26	

Kaikki polttoaineet varastoidaan lukittavissa kaksoisvaippasäiliöissä, jotka on varustettu ylitäytönestimillä. Pyöräkuormaajien tankkauksessa käytetään tarvittaessa suojakaukaloita, jotka estävät mahdollisten roiskeiden pääsyn maaperään. Moottori-, hydrauliikka- ja voiteluöljyjä varastoidaan niiden omissa myyntipakkauksissa tiivispohjaisissa öljy- tai varastokonteissa.

Tukitoiminta-alueella on kemikaalien käsittelyä varten alue, joka on nestettä läpäisemätön ja reunoiltaan korotettu. Polttoaineita varastoidaan alueella ainoastaan murskausjaksojen aikana. Alueella käytetään siirrettäviä seula- ja murskauslaitoksia, joissa on joko itsessään moottori

tai energia tuotetaan polttoöljykäyttöisellä aggregaatilla. Aggregaatti on sijoitettu kynnykselliseen konttiin, kuten myös kaksoisvaipallinen polttoainesäiliö. Polttoaineen syöttö aggregaatille tapahtuu hallitusti ja aggregaatilta johdetaan käyttöenergia kaapeleilla murskauslaitokselle.

YMPÄRISTÖVAIKUTUKSET JA NIIDEN RAJOITTAMINEN

Vaikutukset maisemaan, luonnonoloihin ja yleiseen viihtyvyyteen

Kiinteistöllä on aiemmin suoritettu maa-ainesten ottoa, jonka johdosta nyt haettavan oton vaikutus maisemaan ja luontoon on vähäinen. Maisemavaikutus rajautuu lähinnä ottamisalueelle eikä ottamisella ole vaikutusta kaukomaisemaan.

Alueen toiminta-ajat vastaavat Muraus-asetuksen (VnA 800/2010) 8 §:n mukaisia toiminta-aikoja. Toiminnasta aiheutuvat haitat ovat suurimmillaan itse ottamisalueella. Hakijan arvion mukaan toiminnan vaikutukset viihtyvyyteen ja ihmisten terveyteen ovat vähäiset.

Melu ja värinä

Melua syntyy jokaisessa toimintavaiheessa: murskauksessa, seulomisessa, kuormauksessa sekä liikenteestä että energian tuottamisessa laitokselle aggregaatilla. Työkoneiden ja liikenteen melu on tasaista. Murskauksen melu saattaa olla impulssimaista tarkastelupisteen läheisyydestä riippuen. Murskalaitoksen sijainti voi vaihtua ottamisen edetessä, mutta pääasiassa murskauslaitos sijoitetaan ottoalueen pohjalle yli 300 metrin etäisyydelle lähimmistä asuin- ja lomarakennuksista.

Alueelle on tehty melumallinnus 12.1.2026, jossa on huomioitu maaston muodot, maavaimennus, vesialueet sekä rakennukset poislukien puuston ja varastokasojen melua vähentävä vaikutus.

Mallinnukset on tehty toiminnan alkua ja lopputilanteissa päivä- ja yöaikaan (LAeq 7–22 ja LAeq 22–7). Päiväaikainen mallinnus sisältää murskauksen, kuormauksen ja kuljetukset ja yöaikainen kuormaukset sekä kuljetukset. Liikennemäärät on arvioitu lupahakemuksen maksimituotannon mukaan, jolloin raskasta liikennettä on 8 käyntiä vuorokaudessa. Mallinnuksessa on huomioitu tie- ja työmaa-alueen nopeusrajoitukset sekä tien päällyste.

Päiväaikaiset keskiäänitasot (LAeq 7–22) eivät mallinnusten perusteella ylitä missään tilanteessa ulkoalueiden melutasojen ohjearvoja eri tarkastelupisteissä. Yöajan keskiäänitasot (LAeq 22–7) alittavat ulkoalueiden melutasojen ohjearvot kaikissa tarkastelupisteissä.

Maaston suojaavat ominaisuudet vähentävät melun leviämistä merkittävästi, sillä korkeuserot asutukseen päin ovat 10–15 metriä. Mallinnusten perusteella lisärakenteita melun torjumiseksi ei tarvita.

Toiminnasta ei aiheutu arvioiden mukaan haitallista värinää.

Päästöt ilmaan

Toiminnoista aiheutuvat ilmanlaatuvaikutukset syntyvät pääosin murskauksen, kuljetusten sekä ajoittain toiminta- ja varastoalueiden hajapölypäästöistä. Kiviainesten murskauksen, käsittelyn sekä muun toiminnan pölypäästöjen määrä ja leviäminen riippuvat merkittävästi sääolosuhteista. Kuljetusten pölypäästöjen määrä riippuu sääolosuhteiden lisäksi lastausten ja käsittelyn määrästä sekä siirtomatkojen pituudesta. Tiealueet toimivat suhteellisen laajoina pölyn pintalähteinä kuorma-autojen renkaiden ja tuulen nostaessa ilmaan tiepölyä. Kivipölypäästöjen lisäksi kuljetukset aiheuttavat vähäisiä määriä pakokaasupäästöjä.

Toiminnosta aiheutuvaa pölyämistä vähennetään tarvittaessa kastelemalla teitä ja kulkuväyliä, murskattavaa tuotetta, koteloimalla kuljettimia sekä säätämällä kiviaineksen putoamiskorkeuksia. Kasteluun käytettävä vesi toimitetaan tarvittaessa alueelle erikseen.

Kiviaineksen murskauksessa tarvittavan energian perusteella on arvioitu siitä aiheutuvat päästöt, jotka ovat hiukkasten osalta (sis. pöly) 0,48 t/a, typen oksideja (NO_x) 0,23 t/a, rikkidioksia (SO₂) 0,09 t/a ja hiilidioksidia (CO₂) 171 t/a.

Vaikutukset maaperään, pohja- ja pintaveteen

Normaalista toiminnasta ei aiheudu haitallisia päästöjä maaperään. Ottamisalueelta ei alueen ja ympäristön topografian ansiosta johdu hulevesiä ympäristöön eikä ympäröiviin vesistöihin.

Aikaisemmalla toiminnalla ei ole ollut vaikutuksia pinta- tai pohjavesien määrään tai laatuun. Toiminnan vaikutuksia maaperään ja pohjaveteen estetään tukitoiminta-alueella sekä säiliö- ja konttirakenteilla.

Jätteet

Toiminnassa syntyy sekalaista yhdyskuntajätettä arviolta 800 kg/a, rauta- ja teräsjätettä 8000 kg/a ja muuta vaarallista jätettä 32 kg/a. Vaaralliset jätteet toimitetaan käsittelyluvan saaneeseen laitokseen siirtoasiakirjoin varustettuna. Sekajätteet ja metallijätteet kerätään erikseen. Työkoneiden huoltoja tai öljynvaihtoa ei tehdä murskausjaksojen aikana.

Alueella on kaivannaisjätteitä nykyisin noin 1400 m³ ja pintamaita noin 8900 m³. Pintamaat käytetään ottamisalueen suojarakenteisiin, jälkihoitoon ja maisemointiin. Kannot ja hakkuutähteet toimitetaan ottamisalueen ulkopuolelle hyödynnettäväksi. Seulontakivet murskataan eikä niistä muodostu kaivannaisjätteitä erikseen.

ARVIO PARHAAN KÄYTTÖKELPOISEN TEKNIIKAN SOVELTAMISESTA

Alueella käytetään parasta käyttökelpoista tekniikkaa (BAT) melun ja pölyn torjumiseksi. Tähän sisältyvät muun muassa kuljettimien koteloinnit. Ympäristön kannalta parhaisiin käytäntöihin (BEP) kuuluu myös laitoksen sijoittaminen louhoksen pohjalle mahdollisimman alhaiselle tasolle, mikä vähentää melun ja pölyn leviämistä ottoalueen ulkopuolelle.

Pölypäästöjä vähennetään tehokkaasti koteloinneilla, pudotuskorkeuksien pienentämisellä ja vesikastelulla. Murskauslaitoksen säännöllinen huolto pienentää polttoaineenkulutusta ja päästöjä. Energiankulutusta seurataan, ja se pyritään minimoimaan hyödyntämällä parasta saatavilla olevaa tekniikkaa ja toimivia käytäntöjä.

Suomen ympäristökeskuksen BAT-opas *Ympäristöasioiden hallinta kiviainestuotannossa* esittää suosituksia melun vähentämiseksi, kuten syöttösuppiloiden kumituksia ja laitosten koteloiteja. Oppaassa todetaan myös, että laitetekniset ratkaisut voivat olla kustannuksiin nähden tehottomia suhteessa saavutettavaan hyötyyn.

Oppaan mukaan ensisijaiset ja kustannustehokkaimmat keinot melun leviämisen rajoittamiseen ovat meluvallit ja toimintojen sijoittaminen. Ottamisalueella meluntorjunta toteutetaan ensisijaisesti toimintojen sijoittelulla niin, että melun leviäminen minimoituu. Pohjavesitarkkailu edustaa alueella parasta käyttökelpoista tekniikkaa.

TOIMINNAN TARKKAILU

Toimintaa tarkkaillaan mm. viikoittaisilla turvallisuustarkastuksilla. Murskauksesta pidetään käyttöpäiväkirjaa, johon kirjataan tuotantomäärät ja -ajat. Merkittävistä häiriöistä tehdään merkintä käyttöpäiväkirjaan. Hakija esittää, että ympäristöluvan mukainen vuosiraportti toimitetaan vuosittain maaliskuun loppuun mennessä.

Hakija ehdottaa, että alueen tarkkailua jatketaan pohjavesiputkesta pohjavedenkorkeuden seurannalla ja esimerkiksi kolme kertaa luvan aikana tehtävillä vesinäytteillä, joista selvitetään viranomaisen pyytämät analyysit. Muuta tarkkailua tehdään tarvittaessa valvovan viranomaisen kanssa erikseen sopimalla.

HÄIRIÖTILANTEET JA NIIHIN VARAUTUMINEN

Alueelle johtavalla tiellä on puomi asiattoman kulkemisen estämiseksi. Toiminnan ympäristöriskeihin varaudutaan polttoaineiden ja muiden kemikaalien varastoinnin ja huolellisen käsittelyn lisäksi henkilöstöä kouluttamalla. Toiminnassa käytettävän öljyn pääseminen maaperään on vaara, johon on varauduttu imeytysturpeella ja pressulla, johon pilaantunut maa-aines voidaan nopeasti siirtää.

Tulipalon varalta murskausasema on varustettu viranomaisten määräämällä alkusammutuskalustolla ja henkilökunta on saanut tarvittavan opastuksen alkusammutuskaluston käyttöön. Häiriö- ja onnettomuustilanteissa henkilökunta suorittaa alkusammutus- tai muut tarvittavat toimet sekä hälyttää paikalle pelastuslaitoksen. Lisäksi suoritetaan tarvittavat ilmoitukset lupaviranomaisille ja muille viranomaisille riittävässä laajuudessa.

ALUEEN MAISEMOINTI JA MYÖHEMPI KÄYTTÖ

Ottamistoiminnan päätyttyä alueen reunat luiskataan ja muotoillaan 1:2 kaltevuuteen ja koko alueen jälkihoito tehdään yhtenä kokonaisuutena.

Luiskia voidaan loiventaa ja maisemoida jo toiminnan aikana, mikäli se on mahdollista ottotoiminta huomioiden. Pohjatasolle voidaan rakentaa ylijäämäkivistä kumpareita, ja luiskille sekä pohjalle levitetään kuoritut pintamaat kasvukerrokseksi.

Alue metsitetään ympäröivän metsätyypin mukaisesti ja palautetaan metsätalouskäyttöön. Reunaluiskat ja pohjataso metsitetään männyn taimilla. Istutustiheytenä käytetään 2000 taimea/ha, sillä aiempi 2500 taimen tiheys on johtanut liian varhaiseen ja taloudellisesti kannattamattomaan harvennukseen. Harvempi istutustiheys tuottaa ensiharvennuksen aikaan paremman kokoisen puuston. Jos luontaista metsittymistä ei tapahdu, istutukset tehdään edellä mainitulla tiheydellä.

LUPAHAKEMUKSEN KÄSITTELY

Kuuleminen

Lupahakemuksesta on kuulutettu Sotkamon kunnan internetsivuilla 3.12.2025 - 9.1.2026. Hakemuksesta on tiedotettu asianosaisia 3.12.2025 päivätyllä kirjeellä.

Tarkastukset

Ympäristötarkastaja ja luvan hakija ovat käyneet alueella vuositarkastuksella 21.8.2025.

Lausunnot

Hakemuksesta on pyydetty ja saatu lausunto Kainuun ELY-keskukselta sekä terveydensuojeluviranomaiselta.

Terveydensuojeluviranomaisen 9.1.2026 lausunnon pääasiallinen sisältö:

- *Liikenteestä aiheutuvien haittojen minimoimiseksi ajonopeudet tulee pitää kohtuullisina.*
- *Talousvesikaivot ovat todennäköisiä alueella ja pohjaveden virtaussuunta ei selviä hakemuksesta, joten nykyisellään ei voida luotettavasti todeta toiminnan vaikutuksia pohjaveteen ja sen käyttöön. Toimijan tulee olla selvillä lähialueen asutuksen talousvesikaivoista ja ottaa ne mukaan seurantaohjelmaan.*
- *Pohjaveden seurantatiheys 3 kertaa 10 vuoden lupa-aikana on liian harvaa toiminnan luonne ja sijainti huomioiden, mistä syystä seurantatiheydeksi esitetään 1-2 vuotta sisältäen mahdolliset lähialueen talousvesikaivot.*
- *Pintavesien osalta alle 100 metrin etäisyys järveen vaatisi tarvittaessa hulevesien laskeutusaltaan pintavesivaikutusten torjumiseksi.*
- *Melu: terveydensuojeluviranomainen huomauttaa, että melu saatetaan kokea häiritsevänä, vaikka murskauskaluston ohjearvot eivät ylity lähimpien asuinrakennusten luona. Melu voi kantautua myös veden yli vastarannan asutukselle, mistä syystä murskausta olisi hyvä välttää kesäisin etenkin ilta-*

aikaan. Melumallinnuksessa ei ole huomiota muuta raskasta liikennettä ja työkoneita.

- *Pöly: sääolosuhteet tulee ottaa huomioon pölyämisestä aiheutuvien haittojen ehkäisemiseksi. Pölyntorjunnassa ei saa käyttää suolaa pohjaveteen kohdistuvien haittojen välttämiseksi.*

Kainuun ELY-keskuksen 16.12.2025 lausunnon pääasiallinen sisältö:

- *Alueelle on sijoitettava 2-3- korkeusmerkkiä ottamistason tarkastamista varten.*
- *Pohjaveden pinnan ja maanpinnan välinen korkeus tulee olla vähintään neljä metriä. Alin ottotaso ei saa alittaa tasoa +152 (N2000).*
- *Pohjaveden korkeushavaintoja varten on oltava 1 havaintoputki. Pohjaveden korkeutta on seurattava toimintavuosina vähintään kaksi kertaa vuodessa, keväisin ja syksyisin. Maa-ainestenoton vaikutuksia on seurattava näytteillä, joista on tutkittava ainakin haju, maku, sameus, väri, pH, happi, sähkönjohtavuus, sulfaatti, nitraatti, kloridi, polttoainehiilivedyt ja mineraaliöljyt. Näytteet tulisi ottaa niinä vuosina, jolloin toimintaa alueella on. Tulokset on toimitettava ympäristöhallinnon tietojärjestelmä Pisaraan, valtion Lupa- ja valvontavirastolle sekä kunnan ympäristöviranomaiselle.*
- *Jälkihoitotyöt tulee tehdä vaihteittain luvan voimassaolon aikana. Luiskat tulee jättää 1:3 tai loivemmiksi sekä alue on metsitettävä.*
- *Murskaustoiminnassa on noudatettava Muraus-asetusta.*
- *Murskattua maa-ainesta saa säilyttää alueella korkeintaan kolme vuotta.*
- *Työkoneissa on oltava ajoneuvokohtainen öljyntorjuntakalusto. Ottamisalueelle ei saa sijoittaa suojarakenteettomia öljytuotteiden säiliöitä ja urakkajaksojen ulkopuolella alueella ei saa säilyttää polttoaineita.*

Muistutukset ja mielipiteet

Muistutuksia tai mielipiteitä ei saapunut määräaikaan mennessä.

Hakijan vastine

Hakija toteaa vastineessaan seuraavaa:

Kainuun ympäristöterveyspalvelut 9.1.2026

- *Talousvesikaivoja voidaan selvittää lähimmistä asuin- ja lomarakennuksista kirjekselyllä. Kaivoista voidaan ottaa vertailunäytteet ennen toiminnan aloittamista ja sen jälkeen sellaisina vuosina, kun alueella on ottamistoimintaa. Mikäli käytössä olevia kaivoja on, analysoidaan niistä haju, sameus, väri, pH, happi, sähkönjohtavuus, sulfaatti, nitraatti ja kloridi.*

Öljyhiilivedyt tutkitaan, jos vedessä on niistä viitteitä aistinvaraisen arvion perusteella.

Pohjavesiputkesta tehtävää näytteenottoa suoritettaisiin vastaavalla tavalla kuin talousvesikaivojen osalta.

- Ottamisalueelta ei johdu hulevesiä läheiseen järveen maastonmuotojen vuoksi, eikä laskeutusaltaalle siten ole tarvetta. Sade- ja sulamisvedet imeytyvät maaperään.
- Toiminnalle on tehty laajempi melumallinnus, jossa on huomioitu kuormauksen ja kuljetuksen vaikutus. Hakijan mukaan toiminta-aikojen rajoittaminen ei ole tarpeen, sillä ulkomelujen ohjearvot alittuvat kaikissa tarkastelupisteissä melulähteiden osalta. Maasto-ominaisuudet alueella ovat erityisen suojaavat. Mikäli melusta tulee valituksia, voidaan melumittaukset suorittaa lähimmissä häiriintyvissä kohteissa.

Kainuun ELY-keskus 16.12.2025

- Pohjaveden pinnan ja maanpinnan välinen korkeus tulee aina olemaan vähintään neljä metriä ottamisalueella. Pienen pinta-alan vuoksi hakija esittää, että alueelle riittää 1-2 korkeusmerkkiä.
- Pohjavesiputkesta voidaan tehdä näytteenottoa ELY-keskuksen esittämällä tavalla poislukien maun tutkiminen.
- Maisemointia voidaan tehdä toiminnan edetessä mahdollisuuksien mukaan. Luiskarakenteet on suunniteltu kaltevuuteen 1:2. Yleisen kokemuksen mukaan kyseisellä kaltevuudella toteutettu luiskarakenne on turvallinen alueella liikkuville ihmisille ja eläimille. Mikäli luiskakaltevuus muutetaan suunnitellusta, tulee huomioida sen vähentävä vaikutus kokonaisottomäärään.
- Varastokasojen minimointi on kiviainesalalla vallitseva käytäntö ja varastokierto pyritään pitämään mahdollisimman lyhyenä. Varastoinnille ei voi asettaa määräaikaa. Niin kauan kuin tuotteet täyttävät niiltä vaaditut ominaisuudet, ne pysyvät tuotteina.

Lisätietoja antaa: ympäristötarkastaja Teija Härkönen, p. 044 750 2179, teija.harkonen(a)sotkamo.fi

Tekninen johtaja
Ehdotus

Sotkamon kunnan ympäristö- ja tekninen lautakunta myöntää Peab Industri Oy:lle maa-aineslain 4 §:n ja ympäristönsuojelulain 27 §:n mukaisen luvan Sotkamon kunnassa sijaitsevalle tilalle Leväjoki 765-401-127-20. Toiminnassa on noudatettavia lupahakemusta sekä seuraavia

lupamääräyksiä. Lupa myönnetään toiminnan aloittamiseen YSL 199 §:n ja MAL 21 §:n mukaisesti ennen päätöksen lainvoimaisuutta.

LUPAMÄÄRÄYKSET

TOIMINTAA KOSKEVAT YLEISET MÄÄRÄYKSET

1. Maa-aineksia saa ottaa ottamissuunnitelman mukaisesti siten, että kokonaisottomäärä on enintään hakemuksessa esitetty 236 000 k-m³. Ottaminen tulee toteuttaa suunnitelmien mukaisesti 2,2 ha:n kokoiselta alueelta.
2. Alin sallittu ottotaso on +152 (N2000). Pohjaveden pintaan on jätettävä vähintään 4 metrin vahvuinen suojaava maakerros. Ottotason merkinnät (2-3) tulee sijoittaa niille alueille, mihin suuntaan otto on etenemässä.
3. Ottamisalueen rajat on merkittävä maastoon selkeästi ennen ottamistoiminnan aloittamista.
4. Maa-ainesten otto on järjestettävä turvallisesti toiminnan aikana ja sen päätyttyä. Ulkopuolisten pääsy alueelle on estettävä puomilla tai vastaavalla järjestelyllä.
5. Murskausta voi tehdä alueella ma-pe klo 7.00-22.00. Kuormaus ja kuljetukset on sallittu ma-pe klo 6.00-22.00. Kuljetukset on poikkeustilanteissa sallittu myös lauantaisin klo 7.00-18.00.
6. Toiminnanharjoittajan tulee seurata alansa parhaan käyttökelpoisen tekniikan kehittymistä ja varauduttava tällaisen tekniikan hyödyntämiseen ja käyttöönottoon.

PÄÄSTÖT ILMAAN JA MELUNTORJUNTA

7. Toiminnasta ja alueelle suuntautuvasta liikenteestä aiheutuva A-painotettu ekvivalenttitaso (LAeq) ei saa ylittää lähimmissä häiriintyvissä kohteissa VNP 993/1992 mukaisia melutason päivä- ja yöohjearvoja.

Murkauslaitos on sijoitettava siten, että lähimpään asuin- ja lomarakennukseen sekä niiden pihapiiriin jää etäisyyttä vähintään 300 metriä. Toiminnasta aiheutuva meluvaikutus tulee tarvittaessa todentaa melumittauksin.

8. Murskauslaitoksen, tuotekasojen ja pintamaiden sijoittelulla sekä pölyntorjuntatoimilla tulee vähentää pölyn ja melun leviämistä toiminta-alueen ulkopuolelle. Murskattavan tuotteen, teiden ja kulkuväylien kasteluun tulee käyttää vain vettä.

MAAPERÄN SEKÄ PINTA- JA POHJAVESIEN SUOJAAMINEN

9. Polttoaineiden ja muiden ympäristön pilaantumisen vaaraa aiheuttavien aineiden pääsy maaperään ja pohjaveteen on estettävä. Polttoaineet on varastoitava kaksoisvaipallisissa, lukittavissa ja ylitäytön estimillä varustetuissa säiliöissä.

10. Kemikaalien varastointi- ja käsittelypaikat tulee sijoittaa tukitoiminta-alueelle, joka on suojattava nestettä läpäisemättömällä ja reunoilla korotetulla alustalla. Maaperäsuojauksen kunto ja toimivuus on tarkistettava säännöllisesti. Urakkajaksojen ulkopuolella alueella ei tule säilyttää polttoaineita tai muita kemikaaleja. Työkoneiden huolto ei ole sallittua pohjavesialueella.

11. Vaaralliset jätteet ja muut ympäristölle haitalliset kemikaalit tulee varastoida vaarantamatta maaperää, pinta- ja pohjavesiä. Toiminta tulee suunnitella siten, että jätteitä syntyy mahdollisimman vähän ja ne hyödynnetään mahdollisimman tehokkaasti. Toiminnassa on noudatettava kaivannaisjätteen jätehuoltosuunnitelmaa.

TOIMINNAN TARKKAILU

12. Pohjaveden pinnankorkeutta on seurattava 2 kertaa vuodessa (kevät ja syksy) alueella sijaitsevasta pohjavesiputkesta. Pohjaveden laatinäyte tulee ottaa toiminnan päätyttyä sekä sellaisina vuosina, kun alueella on ottotoimintaa. Näytteistä on analysoitava haju, sameus, väri, pH, happi, sähkönjohtavuus, sulfaatti, nitraatti, kloridi, mangaani, rauta sekä öljyhiilivedyt C10-C40.

Mikäli ottoalueen lähellä on talousvesikaivoja, on niistä otettava toiminnan mahdollisia vaikutuksia kuvaava laatinäyte ennen toiminnan aloittamista sekä toimintavuosina.

13. Luvan haltijan on ilmoitettava vuosittain tammikuun loppuun mennessä edellisenä vuonna otetun maa-aineksen määrä ja laatu. Tiedot ilmoitetaan sähköisesti NOTTO-tietojärjestelmään.

Toimintaa koskevat toiminta-ajat (murskausjaksot), polttoaineen kulutustiedot sekä mahdolliset häiriö- ja poikkeustilanteet tulee raportoida vuosittain ensisijaisesti YLVA-järjestelmään helmikuun loppuun mennessä.

ONNETTOMUUKSIIN JA HÄIRIÖTILANTEISIIN VARAUTUMINEN

14. Onnettomuuden tai häiriötilanteen sattuessa on ryhdyttävä viipymättä toimenpiteisiin ympäristön pilaantumisen ehkäisemiseksi. Poikkeuksellisista tilanteista ja vahingoista on ilmoitettava välittömästi pelastuslaitokselle sekä lupaviranomaiselle. Alueelle on varattava riittävästi öljyntorjunta- ja imeytysmateriaalia ja koneissa on oltava ajoneuvokohtainen öljyntorjuntakalusto.

TOIMINNAN MUUTOKSET, JÄLKIHOITOTYÖT JA LOPETTAMINEN

15. Toiminnan päätyttyä alue tulee saattaa sellaiseen kuntoon, ettei siitä aiheudu vaaraa tai haittaa terveydelle tai ympäristölle. Toiminnan olennaisesta muuttamisesta, pitkäaikaisesta keskeyttämisestä, päättämisestä ja toiminnanharjoittajan vaihtumisesta on viipymättä ilmoitettava lupaa valvovalle viranomaiselle.

16. Jälkihoitotoimenpiteet ja maisemointi on tehtävä vaiheittain, mutta

viimeistään luvan päättymispäivämäärään mennessä. Luiskat on muotoiltava maisemaan sopiviksi sellaiseen kaltevuuteen, että eroosioriski on mahdollisimman pieni ja alueen metsittyminen on mahdollista.

ASETUksen JA MUIDEN SÄÄDÖSTEN NOUDATTAMINEN

Jos valtioneuvoston asetuksella annetaan ympäristönsuojelulain nojalla myönnetyn lupapäätöksen määräystä ankarampia säännöksiä tai näistä poikkeavia säännöksiä luvan voimassaolosta tai tarkistamisesta, asetusta on luvan estämättä noudatettava.

LAUSUNTOJEN, MUISTUTUSTEN JA MIELIPITEIDEN HUOMIOIMINEN

Lausunnoissa esitetyt asiat sekä hakijan vastine on huomioitu lupamääräyksissä.

LUVAN MYÖNTÄMISEN EDELLYTYKSET JA PERUSTELUT

Maa-aineslain 6 §:n mukaan lupa ainesten ottamiseen on myönnettävä, jos asianmukainen ottamissuunnitelma on esitetty eikä ottaminen aiheuta kauniin maisemakuvan turmeltumista, luonnon merkittävien kauneusarvojen tai luonnonesiintymien tuhoutumista, vahingollisia luonnonolosuhdemuutoksia tai tärkeän vedenhankintakäyttöön soveltuvan pohjavesialueen veden laadun tai antoisuuden vaarantumista.

Alueella on ollut maa-ainesten ottotoimintaa ja kiviaineksen murskausta jo vuodesta 2016 lähtien, eikä toiminnasta ole pohjavesitarkkailun perusteella aiheutunut muutoksia pohjaveden laatuun tai antoisuuteen. Maisemalliset vaikutukset eivät tule juuri muuttumaan nykyisestä, sillä ottotoiminta sijoittuu pääosin olemassa olevalle toiminta-alueelle. Alueen läheisyydessä ei ole tunnistettu erityisiä luontoarvoja tai arvokasta kulttuuriympäristöä, mihin ottamistoiminta voisi vahingollisesti vaikuttaa.

Päätöksen ja hakemuksen mukaisesti toimittaessa toiminnasta ei aiheudu ympäristönsuojelulain 49 §:n mukaista terveyshaittaa, muuta merkittävää ympäristön pilaantumista tai sen vaaraa, maaperän tai pohjaveden pilaantumista tai kohtuutonta räsitystä naapurustossa. Ympäristölupa on myönnettävä, jos toiminta täyttää ympäristönsuojelulain ja jätelain sekä niiden nojalla annettujen säännösten vaatimukset.

Toiminnanharjoittaja on hakenut MAL 21 §:n ja YSL 199 §:n mukaista lupaa aloittaa toiminta ennen päätöksen lainvoimaisuutta. Sotkamon kunnan ympäristönsuojeluviranomainen katsoo, että toiminta voidaan aloittaa tätä lupapäätöstä, lupahakemusta ja ottosuunnitelmaa noudattaen mahdollisesta muutoksesta huolimatta, sillä aloittamisella ei ole merkittävää vaikutusta alueen ympäristöön johtuen ottotoiminnan kohdistumisesta olemassa olevalle toiminta-alueelle. Aloittamisoikeuden myöntäminen ei tee mahdollista muutoksenhakua hyödyttömäksi ja ympäristö voidaan ennallistaa muutoksenhausta huolimatta.

Lupamääräysten perustelut

Lupamääräykset 1–4: Määräykset on annettu tiedonkulun ja valvonnan varmistamiseksi. Määräyksillä varmistetaan ottamistason seuranta ja

toteutus suunnitelman mukaisena. Määräyksellä 4 ehkäistään vaaraa aiheuttavien tilanteiden syntyminen ulkopuolisille toiminnan aikana ja sen jälkeen.

Lupamääräys 5: Toiminta-aika on rajattu VNa (800/2010) mukaisesti.

Lupamääräys 6: Parhaan käyttökelpoisen tekniikan seuraamisella ja käyttöönottamisella tulee vähentää toiminnan ympäristövaikutuksia.

Lupamääräykset 7–8: Melumallinnusten mukaan toiminta ei ylitä melutason ohjearvoja asuin- ja lomarakennusten pihapiirissä. Määräyksellä veloitetaan huomioimaan asia toiminnan aikana ja sijoittamaan murskauslaitos riittävän kauas lähimmistä häiriintyvistä kohteista. Mikäli toiminnasta aiheutuisi häiritsevää melua, tulee se todentaa myös mittauksin. Toimintojen sijoittelulla ja veloittamisella torjuntatoimiin pölyn ja melun osalta vähennetään toiminnasta mahdollisesti aiheutuvaa haittaa.

Lupamääräykset 9–11: Määräykset on annettu maaperän, pinta- ja pohjavesien suojelemiseksi ja pilaantumisen riskin ehkäisemiseksi. Toimittaessa pohjavesialueella riittävien suojausten rakentaminen ja kemikaalien asianmukainen ja huolellinen käsittely on ehdottoman tärkeää. Jätteiden käsittely on tehtävä siten, ettei ympäristö roskaannu tai jätteistä aiheudu ympäristölle ja terveydelle haittaa. Jätelaki edellyttää, että kaikessa toiminnassa on ensisijaisesti vähennettävä syntyvän jätteen määrää ja haitallisuutta.

Lupamääräys 12: Pohjaveden laadun ja korkeuden seuraamisella pystytään tarkastelemaan toiminnan vaikutuksia ja riittävän suojaetäisyyden jättämistä pohjaveteen. Talousvesikaivojen tarkkailuvelvoitteella varmistutaan siltä, ettei toiminnalla ole haitallisia vaikutuksia ihmisten terveyteen. Viranomaisen voi tulosten perusteella harventaa seurantavelvoitetta.

Lupamääräys 13: Määräys on tarpeen toiminnan valvonnan kannalta.

Lupamääräys 14: Onnettomuus- ja häiriötilanteissa ympäristön pilaantumisen vaara on suuri, mistä syystä toimintaan tulee varautua riittävällä ensitorjuntakalustolla. Nopealla tiedottamisella viranomaisille voidaan ehkäistä mahdollisia syntyviä vahinkoja. Toiminnanharjoittajan tulee olla tietoinen toimintansa riskeistä ja varauduttava niihin ennakoon.

Lupamääräykset 15–16: Toiminta tulee päättää siten, ettei siitä aiheudu jälkikäteenkään maaperän, pinta- ja pohjavesien pilaantumista, terveyshaittaa tai ympäristön roskaantumista. Toiminnassa tapahtuvat muutokset on käsiteltävä viranomaisen kanssa viivytyksettä. Maisemointi on toteutettava asianmukaisesti ja siten, että päättynyt ottotoiminta ei vaikuta haitallisesti ympäristöön.

LUVAN VOIMASSAOLO

Maa-aines- ja ympäristölupa on voimassa 25.2.2036 saakka.

MAKSUT JA NIIDEN MÄÄRÄYTYMINEN

Yhteisluvan käsittelystä ja ottamissuunnitelman tarkastamisesta peritään taksan mukaisesti yhteensä 5254 euroa.

Vuosittainen valvontamaksu

Vuosittainen valvontamaksu määräytyy kulloinkin voimassa olevan Sotkamon kunnan ympäristö- ja teknisen lautakunnan hyväksymän taksan perusteella.

Maa-ainesvakuus

Lupamääräysten noudattamisen vakuudeksi luvansaajan on toimitettava 28 770 euron suuruinen vakuus maa-ainelain 11 §:ssä määrättyjen toimenpiteiden suorittamisesta. Vakuuden tulee olla voimassa vähintään vuosi luvan voimassaolon päättymisen jälkeen. Vakuus palautetaan, kun kaikki luvan ja sen määräysten edellyttämien toimenpiteiden toteutus on lopputarkastuksessa hyväksytty.

Aloittamisoikeuden vakuus

Hakijan tulee asettaa 5000 euron suuruinen vakuus ennen toiminnan aloittamista niiden haittojen, vahinkojen ja kustannusten korvaamisesta, jotka päätöksen kumoaminen tai luvan muuttaminen voi aiheuttaa.

SOVELLETUT OIKEUSOHJEET

Sotkamon kunnan maa-ainestaksa (YMPTEKLT 31.1.2024 § 5)

Sotkamon kunnan ympäristönsuojeluviranomaisen taksa (YMPTEKLT 31.1.2024 § 5)

Maa-aineslaki (555/1981)

Ympäristönsuojelulaki (527/2014)

Jätelaki (646/2011)

Valtioneuvoston asetus maa-ainesten ottamisesta (926/2005)

Valtioneuvoston asetus kivenlouhimojen, muun kivenlouhinnan ja kivenmurskaamojen ympäristönsuojelusta (800/2010)

Valtioneuvoston asetus ympäristönsuojelusta (713/2014)

Valtioneuvoston asetus jätteistä (978/2021)

Valtioneuvoston päätös melutason ohjearvoista (993/1992)

PÄÄTÖKSEN ANTAMINEN JA TIEDOTTAMINEN

Päätös annetaan tiedoksi julkisella kuulutuksella ympäristönsuojelulain § 85 mukaisesti. Päätös ja sitä koskeva kuulutus julkaistaan Sotkamon kunnan verkkosivuilla www.sotkamo.fi kohdassa kuulutukset. Tiedoksisaannin katsotaan tapahtuneen seitsemäntenä päivänä julkaisujankohdasta.

Päätös

Hakija / Peab Industri Oy

Jäljennös päätöksestä

Lupa- ja valvontavirasto

Sotkamon kunta, terveydensuojeluviranomainen

Ilmoitus päätöksestä
Hakemuksesta tiedon saaneet.

MUUTOKSENHAKU

Tähän päätökseen ja siitä määrättyyn maksuun saa hakea muutosta valittamalla Vaasan hallinto-oikeuteen kolmenkymmenen (30) päivän kuluessa päätöksen tiedoksisaantipäivästä sitä päivää lukuunottamatta. Valitusosoitus on liitteenä.

Päätös

Ympäristö- ja tekninen lautakunta hyväksyi yksimielisesti teknisen johtajan ehdotuksen.

Merkittiin pöytäkirjaan, että ympäristötarkastaja Teija Härkönen toimi asiantuntijana asian käsittelyn aikana ja poistui kokouksesta ennen päätöksentekoa.

Otteet

Hakija / Peab Industri Oy
Ympäristönsuojelu
Lupa- ja valvontavirasto
Sotkamon kunta, terveydensuojeluviranomainen

VALITUSVIRANOMAINEN

Tähän päätökseen ja/tai päätökseen asian käsittelystä peritystä maksusta saa hakea muutosta Vaasan hallinto-oikeudelta kirjallisella valituksella.

VALITUSOIKEUS on:

- sillä, jonka oikeutta tai etua asia saattaa koskea
- rekisteröidyllä yhdistyksellä tai säätiöllä, jonka tarkoituksena on ympäristön-, terveyden- tai luonnonsuojelun taikka asuinympäristön viihtyisyyden edistäminen ja jonka toiminta-alueella kysymyksessä olevat ympäristövaikutukset ilmenevät
- toiminnan sijaintikunnalla ja muulla kunnalla, jonka alueella hankkeen ympäristövaikutukset ilmenevät
- elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksella ja vaikutusalueen edellä mainitun muun kunnan ympäristönsuojeluviranomaisella
- muulla asiassa yleistä etua valvovalla viranomaisella.

VALITUSAIKA JA VALITUKSEN PERILLE TOIMITTAMINEN

Päätöksen, Sotkamon kunnan ympäristö- ja tekninen lautakunta 25.2.2026 § 22, tiedoksisaantipäivä on 9.3.2026.

Valituskirjelmä liitteineen on toimitettava 30 päivän kuluessa tämän päätöksen tiedoksisaantipäivästä, sitä päivää lukuunottamatta Vaasan hallinto-oikeuteen os.

Vaasan hallinto-oikeus

PL 204 (Korsholmanpuistikko 43, 4.krs)

65101 VAASA

Sähköposti: vaasa.hao@oikeus.fi

Puh.vaihde 029 5642611, puh. kirjaamo 029 5642780 faksi 029 5642760

Aukioloaika: ma-pe 8:00-16.15

Valituksen voi tehdä myös hallinto- ja erityistuomioistuinten asiointipalvelussa osoitteessa

<https://asiointi2.oikeus.fi/hallintotuomioistuimet>. Valituksen on oltava perillä valitusajan viimeisenä päivänä ennen viraston aukioloajan päättymistä

Valitusaika päättyy 8.4.2026

Valitusasiakirjat voi lähettää omalla vastuulla postitse tai lähetin välityksellä. Postiin valitusasiakirjat on jätettävä niin ajoissa, että ne ehtivät perille valitusajan viimeisenä päivänä ennen viraston aukioloajan päättymistä. Jos valitusta ei ole tehty määräajassa, valitus voidaan jättää tutkimatta.

VALITUSKIRJELMÄN SISÄLTÖ JA ALLEKIRJOITTAMINEN

Vaasan hallinto-oikeudelle osoitettavassa ja toimitettavassa valituskirjelmässä on ilmoitettava:

- valittajan nimi ja kotikunta
- päätös, johon haetaan muutosta
- miltä kohdin päätökseen haetaan muutosta ja mitä muutosta siihen vaaditaan tehtäväksi
- perusteet, joilla muutosta haetaan

Jos valittajan puhevaltaa käyttää hänen laillinen edustajansa tai asiamiehensä tai jos valituksen laatijana on joku muu henkilö, valituskirjelmässä on ilmoitettava myös tämän nimi ja kotikunta. Valituskirjelmässä on lisäksi ilmoitettava postiosoite ja puhelinnumero, joihin asiaa koskevat ilmoitukset valittajalle voidaan toimittaa. Valittajan, laillisen edustajan tai asiamiehen on allekirjoitettava valituskirjelmä.

VALITUSKIRJELMÄN LIITTEET

Valituskirjelmään on liitettävä:

- päätös alkuperäisenä tai jäljennöksenä
- todistus siitä, minä päivänä päätös on saatu tiedoksi tai muu selvitys valitusajan alkamisen ajankohdasta
- asiakirjat, joihin valittaja vetoaa vaatimuksensa tueksi, jollei niitä ole jo aikaisemmin toimitettu viranomaiselle.

VALTUUTUS

Asiamiehen on, jollei hän ole asianajaja tai yleinen oikeusavustaja, liitettävä valituskirjelmään valtakirja, jollei valittaja ole valtuuttanut häntä suullisesti valitusviranomaisessa.

OIKEUDENKÄYNTIMAKSU

Muutoksenhakijalta peritään asian käsittelystä Vaasan hallinto-oikeudessa oikeudenkäyntimaksua 270 euroa. Tuomioistuinten ja eräiden oikeudenkäyntiviranomaisten suoritteista perittävistä maksuista annetussa laissa (701/1993) on erikseen säädetty eräistä tapauksista, joissa maksua ei peritä.